

Andrzej Rossa

Profesor Tadeusz Kmiecik - żołnierz, uczony, wychowawca, przyjaciel

Słupskie Studia Historyczne 13, 11-14

2007

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PROFESOR TADEUSZ KMIECIK
ŻOŁNIERZ, UCZONY, WYCHOWAWCA, PRZYJACIEL

Profesor Tadeusz Kmiecik większość swojego życia spędził w mundurze oficera Wojsk Lotniczych.

Zainteresowanie historią, głównie najnowszą powszechną oraz wojskowości, miało związek ze studiami, które odbył w latach 1966-1970 w Wojskowej Akademii Politycznej na Wydziale Historycznym. Pracę magisterską pisał w Katedrze Historii Powszechnej u prof. dr. hab. Michała Pirki na temat: *Problem zjednoczenia Niemiec w ujęciu „Przeglądu Zachodniego” w latach 1955-1969.*

Po ukończeniu studiów kontynuował zawodową służbę wojskową w Wojskach Lotniczych. Z inspiracji promotora pracy magisterskiej przystąpił do prowadzenia badań nad problematyką zachodnioniemieckich sił powietrznych, organizowanych 10 lat po zakończeniu drugiej wojny światowej. Zainteresowania kontynuował na studiach podyplomowych, które ukończył w 1973 r. w Katedrze Socjologii Wojska Wojskowej Akademii Politycznej. Napisał pracę dyplomową na temat: *Problemy integracji korpusu oficerskiego sił powietrznych Republiki Federalnej Niemiec. Zo-*

stała ona opublikowana przez wydawnictwo wewnętrzne ówczesnego Dowództwa Wojsk Obrony Powietrznej Kraju.

Problematykę związaną z zachodnioniemieckimi siłami powietrznymi kontynuował, pełniąc zawodową służbę wojskową w Centralnym Ośrodku Szkolenia Specjalistów Technicznych Wojsk Lotniczych w Oleśnicy. W tym czasie rozpoczął również zaoczne studia doktoranckie w Wojskowym Instytucie Historycznym pod kierunkiem prof. dr. hab. Eugeniusza Kozłowskiego. W wyniku prowadzonych badań naukowych przygotował rozprawę doktorską na temat: *Siły powietrzne Republiki Federalnej Niemiec w latach 1956-1976*, obronioną w 1985 r. Stanowiła ona w tym czasie jedyną pozycję całościowo ujmującą ten problem. Jej fragmenty zostały opublikowane w „Przeglądzie Wojsk Lotniczych i Wojsk Obrony Powietrznej Kraju” nr 2 i 6 w 1984 r.

Po obronie rozprawy doktorskiej kontynuował badania, poszerzając ich zakres problemowy. Jego zainteresowania naukowe można usystematyzować w trzech grupach:

- studia nad zagadnieniami militarnymi Trzeciej Rzeszy i Republiki Federalnej Niemiec;
- studia nad problematyką instytucji wojskowych, dziejów lotnictwa polskiego w okresie międzywojennym i po drugiej wojnie światowej;
- studia biograficzne – sylwetki i działalność wybranych dowódców lotniczych w czasie drugiej wojny światowej i w okresie powojennym.

Pracując w Centrum Doskonalenia Oficerów w Warszawie, brał udział w seminarium prof. dr. hab. Czesława Krzemińskiego, na którym podejmowana była problematyka lotnicza i powojennych dziejów Wojska Polskiego.

W ramach pracy zawodowej prowadził z oficerami-słuchaczami Centrum wykłady i seminaria z historii wojskowości polskiej i powszechnej, obejmujące problematykę wojska i wojen w czasach nowożytnych i współczesnych. Nieodłącznym składnikiem procesu dydaktycznego, w którym uczestniczył, była też działalność wychowawcza, kształtująca oficerów średniego szczebla dowodzenia.

Badania nad powojennymi dziejami lotnictwa polskiego kontynuował po przeniesieniu do Wojskowego Instytutu Historycznego. Ich wynikiem było opublikowanie przez WIH w 1992 r. książki *Kształcenie kadr technicznych polskiego lotnictwa wojskowego w latach 1918-1967*. W ramach prac badawczych przygotował dla potrzeb Instytutu opracowanie na temat szkolnictwa wojskowego. Ma ono wejść do syntezy powojennych dziejów Wojska Polskiego, którą opracowuje obecne Wojskowe Biuro Badań Historycznych. Pracując w WIH, występował na kilku konferencjach naukowych z referatami, które później zostały opublikowane.

Po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej prace naukowo-badawcze kontynuował w nowym miejscu pracy, którym był Oddział Koordynacji Prac Naukowo-Badawczych Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. W ich wyniku powstała książka *General Tadeusz Jordan Rozwadowski, pierwszy szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego*.

Na podstawie przedstawionej rozprawy habilitacyjnej *Polskie lotnictwo wojskowe 1945-1962: organizacja, szkolenie i problemy kadrowe* uzyskał w 2000 r. w Wojskowym Instytucie Historycznym stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w specjalności historia najnowsza.

Pod jego kierunkiem mgr Mariusz Konarski z Marynarki Wojennej ukończył przewód doktorski (*Lotnictwo Polskiej Marynarki Wojennej w latach 1945-1963*, Słupsk 2003), a dwoje kolejnych doktorantów (mgr Iwona Jędrzejewska z Akademii Pomorskiej i mgr Bogdan Stachula z Centralnego Archiwum Wojskowego) przygotowuje prace. Był recenzentem pracy doktorskiej mgr. Andrzeja Marciniuka z Wyższej Oficerskiej Szkoły Sił Powietrznych w Dęblinie pt. *Oficerska Szkoła Lotnicza nr 5 im. Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury w latach 1951-1964* obronionej w Wojskowym Instytucie Historycznym w 2001 r. Napisał również kilka recenzji polemicznych wydanych w kraju książek. Był także recenzentem projektu badawczego realizowanego przez Wojskowy Instytut Historyczny pt. *Działania militarne w Prusach Wschodnich*. Recenzja napisana została w 2000 r. dla potrzeb Komitetu Badań Naukowych.

W latach 2000-2005 brał udział w 20 ważnych ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach i sympozjach naukowych organizowanych w krajowych ośrodkach akademickich – wojskowych i cywilnych (m.in. w Akademii Obrony Narodowej, Akademii Marynarki Wojennej, Akademii Podlaskiej, Akademii Świętokrzyskiej, na Uniwersytecie Rzeszowskim). Na 8 z nich wygłaszał referaty, a na pozostałych zabierał głos w dyskusji. Ponadto był organizatorem i współorganizatorem czterech ogólnopolskich i uczelnianych konferencji naukowych.

Uczestniczył także w podróżach i dyskusjach wojskowo-historycznych na polach bitew i w innych miejscach związanych z historią Polski (pod Cedynią, Grunwaldem, Maciejowicami, Raszynem, Warszawą, Ostrołęką, Kołobrzegiem, na Wale Pomorskim i w Katyniu). Ponadto był aktywnym uczestnikiem podróży historycznych organizowanych przez Wojskowy Instytut Historyczny i Akademię Obrony Narodowej do byłego ZSRR, na Słowację, Ukrainę i Białoruś. Brał również udział w ważniejszych przedsięwzięciach organizowanych przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Historycznego (powszechnie zjazdy: Poznań, Łódź, Toruń, Warszawa, Gdańsk).

W 2002 r. został powołany przez szefa Sztabu Generalnego WP do zespołu autorskiego opracowującego historię Sztabu. Osobiście opracował rozdziały na temat organizacji, struktury i funkcjonowania Sztabu Generalnego w latach 1921-1928 oraz roli Sztabu Naczelnego Wodza w działaniach wojennych we wrześniu 1939 r. Książka pt. *Sztab Generalny Wojska Polskiego 1918-2003* ukazała się w 2003 r. Autorską pracę *Sztab Generalny (Główny) Wojska Polskiego w latach 1918-1939* Tadeusza Kmieciaka Wydawnictwo PAP w Słupsku opublikowało w 2005 r.

Jest autorem 60 artykułów (w tym 31 po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego) na tematy związane z historią wojskową, które publikowane były w „Biuletynie Wojskowej Służby Archiwalnej”, „Wojskowym Przeglądzie Historycznym”, „Przeglądzie Historyczno-Wojskowym”, „Przeglądzie Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej”, „Zeszytach Naukowych Akademii Obrony Narodowej”, „Lotnictwie Wojskowym”, „Myśli Wojskowej” i „Słupskich Studiach Historycznych”.

Od 2000 do 2006 r. pracował w Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku na stanowisku profesora nadzwyczajnego, jako kierownik Zakładu Historii Wojskowej. W 2003 r. zorganizował w PAP konferencję naukową na temat: *Pomorze w systemie*

obrony Polski w okresie międzywojennym i po II wojnie światowej. Materiały z konferencji zostały opublikowane pod jego redakcją przez Wydawnictwo PAP.

W Instytucie Historii prowadził wykłady z historii powszechnej i historii Niemiec. Pod jego kierownictwem 19 studentów przygotowało i obroniło na ocenę bardzo dobrą i dobrą prace magisterskie.

Wyrażając Czcigodnemu Jubilatowi podziw i uznanie za osiągnięcia w badaniach nad historią wojska i wojskowości polskiej, a szczególnie polskiego lotnictwa wojskowego i Sztabu Generalnego, oraz za wszechstronną działalność naukową i dydaktyczną, grono Przyjaciół, Kolegów i Uczniów dedykuje Mu tę część „Słupskich Studiów Historycznych”.

Andrzej Rossa
AP SŁUPSK